

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 24. august 2020

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 1180 (MOF alm. del) stillet 6. juli 2020 efter ønske fra Erling Bonnesen (V).

Spørgsmål nr. 1180

"Vil ministeren redegøre for indholdet og de tyske erfaringer i rapporten "Bericht zur chemischen situation der fließgewässer und seen in Schleswig-Holstein" om den kemiske situation for floder og søer i Schleswig-Holstein (www.schleswig-holstein.de/DE/Fachinhalte/F/fluesse_baeche/Downloads/berichtChemSituation.pdf;jsessionid=B5366DD8D9E44E40B5AD56626FD70CBo.delivery2-replication?__blob=publicationFile&v=1) samt for, hvad de danske resultater og erfaringer er på disse emner i Danmark?"

Svar

Rapporten "Bericht zur chemischen situation der fließgewässer und seen in Schleswig-Holstein" fra november 2018 giver et indblik i den kemiske situation i vandløb og søer i Slesvig-Holsten for perioden 2011 til 2016.

Af rapporten fremgår det, at der i Slesvig-Holsten, foruden de EU prioriterede (farlige) stoffer, overvåges 67 stoffer, som anvendes til at vurdere den økologiske tilstand i et vandområde. Stofferne dækker human- og veterinærlæge-midler, hormonforstyrrende stoffer, pesticider og biocider, industrielle- og husholdningskemikalier, stoffer fra forbrugerprodukter med miljøskadelige egenskaber, fx blodgører samt tungmetaller. For hver stofgruppe er der i rapporten præsenteret et overblik over målestationer. Kilder til forurenende stoffer i vandmiljøet vurderes ikke at være domineret af kemisk industri, og der genfindes derfor heller ikke store mængder forurenende stoffer i vandet i Slesvig-Holsten. De fundne stoffer stammer hovedsageligt fra landbrugserhvervet. Kilder fra landbrugserhvervet er bla. vaskepladser, afdrift, run-off, dræning af landbrugsjord, oversvømmelser og jorderosion samt atmosfærisk deposition og nedbør. Herudover er spildvandsudledning generelt også en kilde til miljøfarlige stoffer i floder og søer.

Rapporten beskriver, at overvågningen for den kommende forvaltningsperiode af vandrammedirektivet begyndte i slutningen af 2017. Det fremgår af kemiske målinger herfra, at der kun er påvist god økologisk tilstand i få floder og søer, og at der ikke er påvist god kemisk tilstand i nogen af regionens vandområder. Miljøkvalitets-kravet for kviksølv er generelt overskredet i fisk i søer og floder. Det antages derfor, at det vil blive overskredet overalt, hvilket resulterer i "ikke god" kemisk tilstand for Slesvig-Holsten. For næringsstoffer, som er en del af beskrivelsen af den økologiske tilstand, samt øvrige fysisk-kemiske parametre vurderes en eller flere af parametrene at være opfyldt i 90 % af vandområderne.

Der er, jf. rapporten, en række forskellige stoffer, som overskrider miljøkvalitetskravene. Disse stoffer fordeler sig på metaller, pesticider og biocider, brommerede flammehæmmere (BDE),

organotinforbindelser, perfluorooktansulfonsyre (PFOS), polyaromatiske kulbrinter (PAH), polyklorerede bifenylter (PCB), blødgøringsmidler og lægemidler.

Af rapporten fremgår det endvidere, at der i Slesvig-Holsten er fokus på yderligere 20 stoffer, som vurderes at være særligt interessante for regionen. Af disse stoffer bidrager følgende til "moderat god" økologisk tilstand: metallet arsen (kilde: læderindustri og garveri affald), pesticiderne bentazon, diflufenican, flufenacet, mecoprop. Metazachlor, metolachlor og terbutylazin. Følgende lægemidler blev detekteret, men overskred kun i få tilfælde miljøkvalitetskravet: carbamazepin, diclofenac, sulfamethoxazol og metoprolol.

Terbutryn, isoproturon og kviksølv bidrager begge til "ikke god" kemisk tilstand. Grundet den allestedsnærværende koncentration af kviksølv er den kemiske tilstand i hele Tyskland klassificeret som "ikke god". Koffein, iopamidol og nedbrydningsproduktet fra glyphosat, AMPA vurderes at kunne udgøre et problem i forhold til at overholde drikkevandskriteriet på 0,1 µg/L. Bisphenol-A og diuron vurderes ikke at udgøre noget problem.

For så vidt angår de danske resultater og erfaringer, har jeg forlagt spørgsmålet Miljøstyrelsen, som oplyser:

"Miljøstyrelsen kan oplyse, at oplysninger om forekomst af miljøfarlige forurenende stoffer i danske vandløb og søer svarende til oplysningerne for Slesvig-Holsten i den omhandlede tyske rapport er at finde i basisanalysen for VP3, i MiljøGIS, på vandplandata.dk og i DCE's NOVANA-rapporter *Miljøfremmede stoffer og metaller i vandmiljøet - Tilstand og udvikling 2004-2012* (2015) (<https://dce2.au.dk/pub/SR142.pdf>), *Vandløb 2016* (2018) (<https://dce2.au.dk/pub/SR260.pdf>) og *Søer 2016* (2018) (<https://pure.au.dk/portal/files/133724591/SR259.pdf>). Derudover kan findes oplysninger om miljøfarlige forurenende stoffer i danske marine områder i DCE's rapporter *Marine områder 2015* (2016) (<https://dce2.au.dk/pub/SR208.pdf>) og *Marine områder 2018* (2019) <https://dce2.au.dk/pub/SR355.pdf>.

I basisanalysen for VP3 (<https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2019/12/978-87-7038-143-7.pdf>) er oplysninger om forekomst af miljøfarlige forurenende stoffer i vandløb og søer vurderet, og oplysninger om konstaterede overskridelser af fastsatte miljøkvalitetskrav er præsenteret i to tabeller 6 og 7 som følger:

TABEL 6. Konstaterede overskridelser for miljøfarlige forurenende stoffer i de vurderede vandløbsvandområder.

	Stof	Antal overskridelser	Andel af vurderede vandløbsvandområder
Økologisk tilstand	Barium	70	49 %
	Bisphenol A	1	1 %
	Kobber	45	31 %
	Methylnaphtalener	32	22 %
	Vanadium	1	1 %
	Zink	78	55 %
Kemisk tilstand	Anthracen	36	28 %
	Bly	1	1 %
	Cadmium	1	1 %
	Kviksølv	71	56 %
	Nikkel	6	5 %
	Nonylphenoler	3	2 %
	PFOS	11	9 %

TABEL 7. Konstaterede overskridelser for miljøfarlige forurenende stoffer i de vurderede søer.

	Stof	Antal overskridelser	Andel af vurderede vandløbsvandområder
Økologisk tilstand	Methylnaphtalener	152	55 %
	Vanadium	10	4 %
Kemisk tilstand	Anthracen	111	40 %
	Bly	10	4 %
	Cadmium	9	3 %
	Kviksølv	124	44 %
	Naphtalen	14	5 %

”

Lea Wermelin

/

Peter Østergård Have